

අධ්‍යයන - පොදු සාහසික - පත්‍ර(පසස් පෙළ) විභාගය, 2014 - ජූනි
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, June-2014

13 - ශ්‍රේණිය
Grade - 13

රසායන විද්‍යාව II
Chemistry II

02 S II

B කොටස - රචනා

ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිලිතුරු සපයන්න. (එක් එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 15 බැගින් ලැබේ.)

5. (i). (a) ප්‍රොපනෝනේට් සම්මත දහන චක්‍රලේඛය යනු තුමක් දැයි සලකවා දෙන්න. මෙහි දී සම්මත යන පදයෙන් පදනම වන්නේ තුමන තත්වයන් දැයි දක්වන්න.

(කුණු 1.0)

(b) ප්‍රොපනෝන් [C₃H₆O] පුර්ණ දහනයෙන් CO₂ හා H₂O වල වශයෙන් ලබා දෙයි. ප්‍රොපනෝන් හි දහන චක්‍රලේඛය පරික්ෂණාත්මකව නිර්ණය කිරීම සඳහා ඔෆර්සින් කණ්ඩායමක් විසින් ප්‍රොපනෝන් 2.90gක් වැඩිපුර O₂ සැපයුමක් තුළ පුර්ණ ලෙස දහනය කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාවලියේදී පීට වූ තාපය මගින් පලය 200gක උෂ්ණත්ව පාඨාංකය 20.2°C සිට 78.4°C දක්වා වැඩිකළ හැකිවිය. (පලයේ විශිෂ්ට තාප ධාරිතාවය 4.18 Jg⁻¹ c⁻¹ ලෙස ගන්න.)

- (I) ප්‍රොපනෝන් ස්කන්ධයේ ඇති ප්‍රොපනෝන් ප්‍රමාණය සොයන්න.
- (II) දහනයේදී පීට වූ තාප ශක්තිය ගණනය කරන්න.
- (III) ප්‍රොපනෝන් හි දහනයේ සම්මත චක්‍රලේඛ අගය ගණනය කරන්න.
- (IV) ඔබ ඉහත ගණනයේදී කරන ප්‍රධාන උපකල්පනය තුමක් ද?
- (V) ප්‍රොපනෝන් හි දහනය සඳහා කිසියම් දත්ත වලට වටහා පහත සඳහන් රසායනික සමීකරණය සඳහන්ව තිබේ.

මෙහිදී දුටු පලය වෙනුවට පලවාණිප සැලැණි නම් ප්‍රොපනෝන් හි දහන චක්‍රලේඛ අගය කෙරෙහි විය බලපාන ආකාරය සහ වියදම් හේතුව ද ඉදිරිපත් කරන්න.

(කුණු 1.0)

(ii). 500 k උෂ්ණත්වයේදී පහත සමතුලිත පද්ධතිය පවතී. මේවා පරිපුර්ණ වායුවේ.

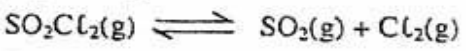

මෙම පද්ධතිය තුළ AB₂(g) 0.2 mol, X₂(g) 0.2 mol, AB(g) 0.8 mol හා X₂B(g) 0.8 mol ද සමතුලිතව පවතී.

- (a) මෙම පද්ධතියේ 500 k දී K_c සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියන්න.
- (b) 500 k දී K_c හි අගය ගණනය කරන්න.
- (c) ඉහත උෂ්ණත්වයේදීම වෙනත් පද්ධතියක් තුළ AB(g) 1.5 mol හා X₂B(g) 1.5 mol මිශ්‍ර කළ පොත් ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ සිදුවී සමතුලිත අවස්ථාවට පත්වන විට පවතින AB₂(g) හා X₂(g) මවුල සංඛ්‍යාව සොයන්න.
- (d) 500 k දී සමතුලිත අවස්ථාවේදී X₂(g) 5.0 mol ලබාගැනීමට නම් AB(g) 13 mol සමඟ මිශ්‍ර කළ යුතු X₂B ප්‍රමාණය සොයන්න.
- (e) ආරම්භයේදී AB(g) හා X₂B(g) සම මවුල ප්‍රමාණයක් මිශ්‍ර කළේ නම් සමතුලිත අවස්ථාවේදී ප්‍රතික්‍රියාතන් වැය වී ඇති ප්‍රතිශතය ගණනය කරන්න.

(කුණු 5.0)

(iii) පහත ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.

100°C දී ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව දෘඪ බඳුනක් තුළ සිදුවෙමින් පවතී.

- (a) 100°C ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ K_c හි අගය 0.36 mol dm⁻³ වේ. ඉහත පද්ධතිය යම් ගනිත සමතුලිත අවස්ථාවක පවතින විට ඒ තුළ ඇති SO₂(g) හි සාන්ද්‍රණය 0.072 mol dm⁻³ වුව බොහෝ ගත්තා ලදී. මෙම ප්‍රතික්‍රියාව තුළදී කාලය සමඟ SO₂Cl₂ හා Cl₂ වායුවල සාන්ද්‍රණ වීඛ්‍යය වන ආකාරය දළ ප්‍රස්ථාරයක් මගින් දක්වන්න.
- (b) ඉහත පද්ධතිය සඳහා K_p හා K_c අතර සම්බන්ධය ව්‍යුත්පන්න කරන්න.
- (c) යම් ගනිත සමතුලිත අවස්ථාවක පද්ධතිය තුළ SO₂Cl₂(g), Cl₂(g) හා SO₂ සාන්ද්‍රණ පිළිවෙලින් mol dm⁻³ 0.136, 0.5 හා 0.072 නම් පද්ධතියේදී පවතින K_p හා K_c අගයන් ගණනය කරන්න.
- (d) ඉහත බඳුනේ පරිමාව 2 dm³ ක් නම් ඉහත (c) හි උෂ්ණත්වයේදී පද්ධතියේ සමතුලිත පීඩනය ගණනය කරන්න.

(කුණු 0)

6. (i) සාන්ද්‍රණය $C \text{ mol dm}^{-3}$ වන ජලීය NH_4Cl ද්‍රාවණයක $\text{pH} = \frac{1}{2} \text{p}k_w - \frac{1}{2} \text{p}k_b + \frac{1}{2} \text{p}c$ බව අපේක්‍ෂා කෙරේ.
 (k_b භෂ්මයේ විඝටන නියතය. k_w ජලයේ අයනික ගුණිතය සහ $\text{p}c = -\log_{10} c$ වේ.) (කොණ්ඩ 2.0)
- (ii) (a) HX නම් ද්‍රව්‍ය වන භෂ්මික අම්ලයක සාන්ද්‍රණය 0.15 mol dm^{-3} වන A නම් ද්‍රාවණයක pH අගය 2.69 වේ. HX අම්ලයේ විඝටන නියතය සොයන්න.
- (b) A ද්‍රාවණයෙන් 25 cm^3 ක් $0.25 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH}$ ද්‍රාවණයක් සමඟ අනුමාපනය කල විට සමතාල ලක්ෂ්‍යයේ දී වැය වන භෂ්ම පරිමාව සොයන්න.
- (c) $[\text{HX}] = [\text{X}^-]$ වන විට ද්‍රාවණයේ pH අගය සොයන්න.
- (d) ඉහත අනුපාතික ජලාස්තුවට $0.25 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH}$ ද්‍රාවණයෙන් සම්පූර්ණයෙන් 25 cm^3 ක් එකතු කළ විට ද්‍රාවණයේ pH අගය සොයන්න.
- (e) Bromophenol Blue නැමති දර්ශකයේ විඝටන නියතය (K_a) $5.84 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$ වේ. pH අගය 4.84 වන ද්‍රාවණයකදී එම දර්ශකයේ ඉහළ වර්ණයේ ප්‍රතිශතය සොයන්න.
- (f) ඉහත (ii) (b) හි සඳහන් අනුමාපනය සඳහා Bromophenol Blue දර්ශක සුදුසු වේද? නොවේද? ඔබේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න. (කොණ්ඩ 3.0)
- (iii) 25°C දී $\text{Pb}(\text{OH})_2$ හි ජල ද්‍රව්‍යතාවය $7 \times 10^{-6} \text{ mol dm}^{-3}$ වේ. pH අගය 8 ක් වන ස්ඵරකමක ද්‍රාවණයකදී $\text{Pb}(\text{OH})_2$ හි ද්‍රාව්‍යතාවය කොපමණ ද? (කොණ්ඩ 1.8)
- (iv) x නැමති ක්‍රී භෂ්මික අම්ලයක් (අනුක භාරය 210) ජලයේ සහ මෙහිල් බෙන්සින් තුළ දියවීම. x වලින් 2.8 දුග් මෙහිල් බෙන්සින් 100 cm^3 ක ජලය 50 cm^3 ක් සමඟ සොලවා සමතුලිත වීමට තබන ලදී. ඉන් ජලීය ස්ඵරයෙන් 25 cm^3 ක් සම්පූර්ණයෙන්ම උදාසීන කිරීමට $0.1 \text{ mol dm}^{-3} \text{ KOH}$ ද්‍රාවණයකින් 15 cm^3 ක් අවශ්‍ය විය.

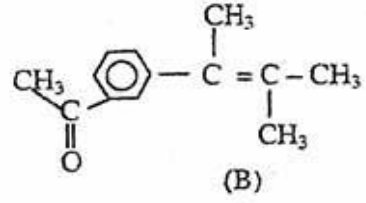
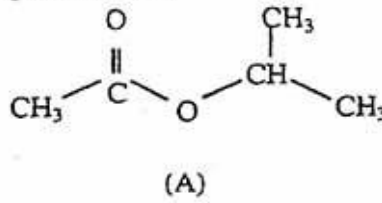
- (a) මෙහිල් බෙන්සින් සහ ජලය අතර x හි ව්‍යාප්ති සංගුණකය සොයන්න.
- (b) ජලීය ස්ඵරයේ දී x වලින් 20% අයනීකරණය වේ නම් එවිට මෙහිල් බෙන්සින් හා ජලය අතර x හි ව්‍යාප්ති සංගුණකය සොයන්න. (කොණ්ඩ 3.2)

7. (i) ලැයිස්තුවේ දී ඇති රසායන ද්‍රව්‍ය පමණක් භාවිතා කර පහත පරිවර්තනය කරන්නේ කෙසේ දැයි පෙන්වන්න.

රසායන ද්‍රව්‍ය ලැයිස්තුව
 $\text{NaBH}_4, \text{Ni}, \text{H}_2, \text{PCl}_5, \text{HgSO}_4, \text{කහුකH}_2\text{SO}_4, \text{Na}, \text{සාන්ද්‍ර H}_2\text{SO}_4, \text{KMnO}_4, \text{H}_2\text{O}$ (කොණ්ඩ 4.0)

(ii) ආරම්භක කාබනික සංයෝගය ලෙස A හා බෙන්සින් පමණක් භාවිතා කර B සංයෝගය සංසල්ලණය කරන්නේ කෙසේදැයි පෙන්වන්න.

(කොණ්ඩ 5.0)

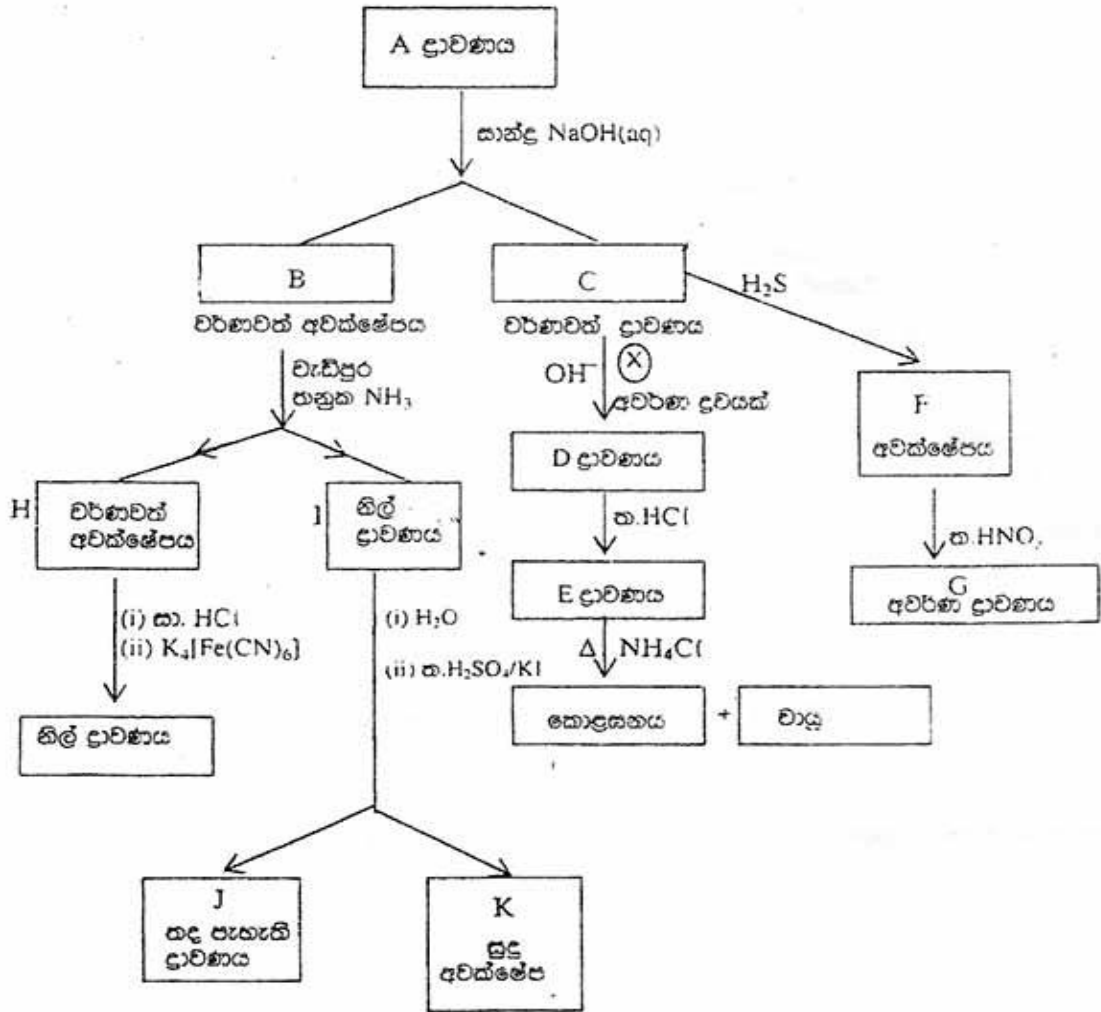
(iii) Propanol හා Ethanol පමණක් ආරම්භක කාබනික ද්‍රව්‍ය ලෙස භාවිතා කර pent-2-ene සංසල්ලණය කළ හැක. එක් එක් අවස්ථාවේදී ඉහත සංයෝග 2 සුදුසු ප්‍රතිකාරක බවට පත් කිරීමේ පසු නියුක්ලියෝෆිලික ආකලන ප්‍රතික්‍රියාවක් මගින් ආරම්භක පියවර ලබා ගත හැක.

- (a) එක් එක් මාර්ගය සඳහා ඉහත සංයෝග 2 භාවිතයෙන් සාදා ගත යුතු ප්‍රතිකාරක ලියන්න.
- (b) ඉහත ආරම්භක සංයෝග 2 මගින් pent-2-ene සංසල්ලණය කළ හැකි ක්‍රම 2 දක්වන්න.
- (c) ඉහත එක් මාර්ගයකදී pent-2-ene ට අමතරව වෙනත් සංයෝගයක් සෑදේ. එම ඵලයේ ව්‍යුහය ලියන්න.
- (d) pent-2-ene සමාන වලය වලට ලබා දෙන ඉහත සංසල්ලණ ක්‍රමයන්ගෙන් එකක් භාවිතා කර ප්‍රතික්‍රියාවේ යන්ත්‍රණය ලියන්න. (කොණ්ඩ 6.0)

* ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. (එක් එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 15 වැනිත් ලැබේ.)

8. (i) A යනු 3d ශ්‍රේණියේ මූලද්‍රව්‍ය සාදන කැටියක 4 ක් අඩංගු ද්‍රාවණයකි. එම ජලීය ද්‍රාවණයට පහත සඳහන් පරීක්ෂා සිදුකරන ලදී.

- (a) A ද්‍රාවණයේ අඩංගු කැටියක 4 සඳහන්වන්න.
- (b) B සිට K තෙක් සංයෝගවල සුත්‍ර ලියන්න.
- (c) E ද්‍රාවණය රත් කිරීමට අදාළ තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.
- (d) X ප්‍රතිකාරකය නම් කරන්න.

(ලකුණු 50)

(ii) A හා B නම් නල දෙකෙන් එකක SO_3^{2-} පමණක් අඩංගු වන අතර අනෙක් නලයෙහි S^{2-} , $S_2O_3^{2-}$ සහ SO_4^{2-} මිශ්‍රණයක් අඩංගු වේ. $BaCl_2$, HCl සහ $Cd(NO_3)_2$ යන ප්‍රතිකාරක වලින් සුදුසු ඒවා සුදුසු පරිදි යොදා ගනිමින් එක් එක් ඇනායනය සඳහා ගන්නා ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 40)

(iii) Q ද්‍රාවණයෙහි Fe^{2+} , Fe^{3+} සහ Ba^{2+} අන්තර්ගත වේ. ඒවායේ සාන්ද්‍රණ සෙවීම සඳහා පහත දැක්වෙන ක්‍රියා පිළිවෙල අනුගමනය කරන ලදී.

- (I) Q ද්‍රාවණයෙන් 100 cm^3 කට වැඩිපුර Na_2SO_4 ද්‍රාවණයක් එකතු කරන ලදී. අවස්ථාවේ පෙරා සෝදා නියත ස්කන්ධයක් ලැබෙන තෙක් වියලා ගන්නා ලදී. අවස්ථාවේ ස්කන්ධය 11.65 g ක් විය.
- (II) Q ද්‍රාවණයෙන් 50.0 cm^3 ක් අනුමාපන පලාස්කුවට ගෙන ආම්ලික කර වියට වැඩිපුර KI එක් කරන ලදී. පිටවුණු I_2 දැරෙන ලෙස පිණිස භාවිතා කර 0.1 mol dm^{-3} $Na_2S_2O_3$ ද්‍රාවණයක් සමඟ අනුමාපනය කරන ලදී. වර්ථ වියළු $Na_2S_2O_3$ පරිමාව 40.0 cm^3 ක් විය.
- (III) Q ද්‍රාවණයෙන් තවත් 50.0 cm^3 ක් සංශුද්ධ යකඩ කුඩු සමඟ බොහෝ ජේලාවක් සොලවන ලදී. ඉතිරි වූ යකඩ කුඩු ද්‍රාවණය පෙරීමෙන් වෙන්කර ගන්නා ලදී. පෙරණය ආම්ලික කර 0.2 mol dm^{-3} $KMnO_4$ සමඟ අනුමාපනය කරන ලදී. ඒ සඳහා වැයවූ $KMnO_4$ පරිමාව 25.0 cm^3 ක් විය.

- (a) Q ද්‍රාවණයේ අඩංගු Fe^{2+} සහ Fe^{3+} සංඛ්‍යාතයන් සොයන්න. ($M_r = 137$, $S = 32$, $O = 16$)
- (b) ඉහත (II) සහ (III) ක්‍රියා පිළිවෙලට අදාළ සියළුම ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.
- (c) Q ද්‍රාවණයේ අඩංගු Fe^{2+} සහ Fe^{3+} සංඛ්‍යාතය සොයා ගැනීමට වලින් නිර්ණය කරන්න.

(ලකුණු 60)

9. (i) A_2B නම් සංයෝගයක් මඳ වශයෙන් ආම්ලික කර ලබාගත් ද්‍රාවණයක් විද්‍යුත් විච්චේදනය කිරීමෙන් $A_2(g)$ ලබා ගත හැක. A_2 වායුව C_2 නම් තවත් වායුවක් සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් Z නම් වායුමය සංයෝගයක් ලබා දුනි. Z ඔක්සිකරණයට ලක් කිරීමෙන් CB වායුව ලබාගත හැක.

- (a) A_2B , A_2 , C_2 , Z හා CB යන ප්‍රභේද හඳුනා ගන්න.
- (c) A_2 හා C_2 අතර ප්‍රතික්‍රියාව තුලින් රසායනික සමීකරණයක දක්වන්න. (පිලිගත් සංකේත භාවිත කරන්න.)
- (c) ඉහත (ii) ප්‍රතික්‍රියාව ආර්ථික ලාභදායී ආකාරයට හා වඩා කාර්යක්ෂම ආකාරයට සිදුකර ගැනීමට භාවිතා කරන විශේෂ තත්ව හා භාවිතා කරන ද්‍රව්‍ය සඳහන් කරන්න.
- (d) ඉහත (iii) ප්‍රතික්‍රියාව කාර්යක්ෂමව සිදු කර ගැනීමේදී භාවිත කරන විශේෂ තත්වවල හා භාවිත කරන ද්‍රව්‍ය වල යෝග්‍යතාව රසායන විද්‍යාවේ මූලධර්ම ඇසුරින් පැහැදිලි කරන්න.
- (e) $Z \rightarrow CB$ වචන ඔක්සිකරණය කිරීම රසායනාගාරයේදී ආදර්ශණය කිරීමට යෝග්‍ය ඇවටුම්‍ය නම් කළ රූප සටහනක් දෙන්න.
- (f) ඉහත CB ඵලය තවදුරටත් ඔක්සිකරණය කිරීමෙන් ලැබෙන ඵලය A_2B සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් වැදගත් රසායනිකද්‍රව්‍යයක් කාර්මිකව නිපදවා ගත හැක.
  - (I) එම රසායනික ද්‍රව්‍ය තුමක් ද?
  - (II) එම රසායනික ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනයට අදාළ තුළින් රසායනික සමීකරණය ඉදිරිපත් කරන්න.
- (g) එම රසායනික ද්‍රව්‍යය කාබන් හා සල්ෆර් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරන ආකාරය තුලින් රසායනික සමීකරණය ඇසුරින් දක්වන්න.

(ii) එක්තරා යපස් නියමයක Fe_3O_4 , Fe_2O_3 හා නිෂ්ක්‍රීය ද්‍රව්‍ය අන්තර්ගත වේ. එම යපස් නියමයේ 4g ක සාම්පලයක් ආම්ලික KI ජලය ද්‍රාවණයක වැඩිපුර පරිමාවක් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවන ලදී. එවිට ලැබෙන ද්‍රාවණය 50 cm^3 දක්වා ජලය යෙදීමෙන් තනුක කර අනතුරුව පහත සඳහන් ආකාරයට විශ්ලේෂණය කරන ලදී.

- (I) තනුක කරන ලද ද්‍රාවණයෙන් 10 cm^3 ක් ගෙන 1 mol dm^{-3} $Na_2S_2O_3$ ද්‍රාවණයක් සමඟ අනුමාපනය කරන ලදී. එවිට වැයවූ $Na_2S_2O_3$ ද්‍රාවණ පරිමාව 5.5 cm^3 ක් විය.
- (II) තනුක කරන ලද ද්‍රාවණයෙන් තවත් 25 cm^3 ක් ගෙන 1 mol dm^{-3} ආම්ලික $KMnO_4$ ද්‍රාවණයක් සමඟ අනුමාපනයේදී වැයවූ $KMnO_4$ පරිමාව 3.2 cm^3 විය.
- (a) අදාළ විපර්යාස සඳහා තුලින් අයනික සමීකරණ ලියන්න.
- (b) යපස් නියමයෙහි අන්තර්ගත Fe_3O_4 හා Fe_2O_3 හි ස්කන්ධ ප්‍රතිශත වෙන වෙනම සොයන්න. ($Fe = 56, O = 16$)

(iii) හුදුරු අනාගතයේදී සංවර්ධිත ශ්‍රී ලංකාවක් බිහි කිරීමට නම් වර්තමානයේදී වේගවත් කාර්මික සංවර්ධනයට රට ප්‍රවේශ විය යුතුය.

- (a) ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින අමුද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් ආරම්භ කළ හැකි රසායනික කර්මාන්ත 4 ක් අදාළ අමුද්‍රව්‍ය සමඟ සඳහන් කරන්න.
- (b) සමහර කර්මාන්ත බිහිවීමක් සමඟ වායුගෝලය දූෂණය වීම නොවැලැක්විය හැකිය. වායුගෝලීය දූෂණය හේතුවෙන් ඇතිවන එක් ගැටළුවක් වන්නේ ප්‍රකාශ රසායනික ධූමිකාව ඇති වීමයි. ඊට අමතරව වායු ගෝලීය දූෂණය හේතුවෙන් ඇතිවන ගැටළු තුනක් සඳහන් කරන්න.
- (c) ප්‍රකාශ රසායනික ධූමිකාව හට ගැනීම කෙරෙහි බලපාන විවිධ උත්ප්‍රේරක පිරිසර දුමෙහි අන්තර්ගත සංයෝග කාණ්ඩ දෙකක් නම් කරන්න.
- (d) ප්‍රකාශ රසායනික ධූමිකාව හේතුවෙන් ඇතිවන අහිතකර බලපෑම් තුනක් සඳහන් කරන්න.
- (e) ප්‍රකාශ රසායනික ධූමිකාව පැදීම අවම කිරීමට, අප වසින් භාවිත කරන වත්පිත්වලට එක් කළ යුතු විශේෂිත මෙවලම් නම් කරන්න.

10. (i) A අකාබනික ඝන සංයෝගයට තනුක HCl ද්‍රාවණයක් එකතු කළ විට පිටවූ ආම්ලික B වායුව ආම්ලික K₂Cr₂O₇ ද්‍රාවණයක් තුළින් යැවූ විට පැහැදිලි කොළ පැහැති ද්‍රාවණයක් ලැබුණි. B වායුව හෙත් ලීට්මස් පත්‍ර සමඟ පරීක්ෂාවෙන් එහි ආම්ලික බව තහනාගත නොකැඩී විය.

(a) A හි ඇති ඇනායනය තුමක් ද? (හේතු දැක්වීමට අවශ්‍ය නැත)

(b) B වායුව සහ ආම්ලික K₂Cr₂O₇ ද්‍රාවණය අතර සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාවේ තුලිත අයනික සමීකරණය ලියන්න

(ලකුණු 1.5)

(ii) විද්‍යාගාරයේ ඇති වානිජ පිනෝල් නියැදියක අඩංගු පිනෝල් ස්කන්ධය ප්‍රතිශතය නිර්ණය කිරීම සඳහා අනුගමනය කරන ලද ක්‍රියා පිළිවෙල පහත දක්වා ඇත.

★ සංඛද්ධ පොටෑසියම් බ්‍රෝටේට් (KBrO₃) 3.34g හෙත 500.00 cm³ ද්‍රාවණයක් පිළියෙල කර ඉන් 25.00 cm³ අනුමාපන ජලාස්තුවකට ගන්නා ලදී.

★ එම අනුමාපන ජලාස්තුවට පිනෝල් නියැදියෙන් 4.7gද, 3 mol dm⁻³ H₂SO₄ අම්ල ද්‍රාවනයෙන් 5 cm³ සහ 5% KBr වැඩිපුර එක්කර, හොඳින් මිශ්‍ර කර ද්‍රාවණය විනාඩි 15 ක් තබන ලදී.

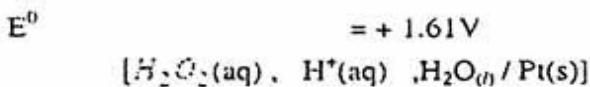
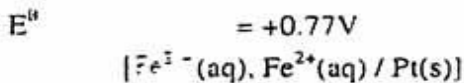
★ ඉන්පසු අනුමාපන ජලාස්තුවට 10% KI වැඩිපුර එක් කරන ලදී. පිටවූ I₂, දර්ශකය ලෙස පිණිස භාවිතා කර 0.08 mol dm⁻³ Na₂S₂O₃ ද්‍රාවණයක් සමඟ අනුමාපනය කරන ලදී. අන්ත ලක්ෂ්‍යයේ දී බියුරෝට්ටුවේ පාඨාංකය 25.00 cm³ විය. (Br = 80, K = 39, I = 127, O = 16, C = 12, H = 1)

(a) ඉහත ක්‍රියා පිළිවෙල ආශ්‍රිත සියළුම ප්‍රතික්‍රියාවන් සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න.

(b) ඉහත දී ඇති දහන භාවිතා කර නියැදියේ අඩංගු පිනෝල් ස්කන්ධය ප්‍රතිශතය ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 6.0)

(iii) 25°C දී ලබාගත් පහත සඳහන් දත්ත ඔබට සපයා දී ඇත.

(a) මෙම දත්ත සඳහා අදාළ වන විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයේ දළ සටහනක් ඇඳ නම් කරන්න.

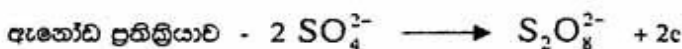
(b) ඉහත සඳහන් විද්‍යුත්-රසායනික කෝෂයෙන් ධාරාවක් ලබා ගන්නා විට, කැතෝඩයෙහි හා ඇනෝඩයෙහි සිදුවන ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත සමීකරණ ලියන්න.

(c) පිළිගත් අංකනය භාවිතයෙන්, ඉහත සඳහන් විද්‍යුත් රසායනික කෝෂය ලියා දක්වන්න.

(d) ඉහත කෝෂ සඳහා 25°C හිදී විද්‍යුත් ගාමක බලය ගණනය කරන්න.

(iv) 2 mol dm⁻³ K₂SO₄ ද්‍රාවණයක 200.00 cm³ තුළින් 1.93 A ධාරාවක් විනාඩි 30 ක් තුළ යැවූ විට අවසාන ද්‍රාවණයේ පවතින SO₄²⁻ අයන සාන්ද්‍රණය ගණනය කරන්න.

$$\text{සැ.යු. } 1F = 96500 \text{ C mol}^{-1}$$

(ලකුණු 7.5)

Find more: chemistrysabras.weebly.com

twitter: [ChemistrySabras](https://twitter.com/ChemistrySabras)